

OPONENTSKÝ POSUDEK KVALIFIKAČNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE:

Příloha k protokolu o státní bakalářské zkoušce.

DIPLOMANT: **FRONĚK Jan**

Obor: Režie-dramaturgie ALD

OPONENT DIPLOMOVÉ PRÁCE: doc. MgA. Jiří Havelka, Ph.D.

Jan Froněk vytyčil svůj zájem pro bakalářskou práci velmi přesně již samotným názvem: **Titulky a jiné podoby psaného textu jako součást scénického znakového systému**. Podrobuje tedy zevrubně analýze možnosti jevištního využití textové složky, která v primárním ohledu spadá do říše literatury a přirozeně (především na naší katedře) v nás tedy vyvolává tendenci se vůči ní spíše vymezit nebo ji zcela pominout, neboť divadlo má přece svůj vlastní ontologický (a minimálně od dob Otakara Zicha i teoretický) základ samo v sobě. Jan Froněk zcela správně opouští toto primární hledisko a zkoumá tvůrčí možnosti textu v procesu zkoušení, ale i ve výsledné inscenaci, kdy v interakcích jednotlivých složek může přítomnost psaného textu být zcela rovnocennou až převažující součástí probíhající divadelní syntézy.

Za velmi šťastné považuji „mukařovské“ dělení na nezáměrnou a záměrnou polovinu, neboť v první „nezáměrné“ části jsme svědky přirozeného vzniku zájmu o textovou složku při sledování titulkovaného cizojazyčného představení a v technických chybách špatného timingu titulků Froněk již pozoruje a také definuje budoucí potenciál pro vlastní tvůrčí práci, čemuž věnuje druhou „záměrnou“ část. Na této cestě pak jen letmo zmíní například experimenty Johna Cage nebo uskupení Fluktus, větší historický exkurz však nepodniká, stejně tak na teoretické rovině upozorní na Rolanda Barthesa, Jiřího Veltruského nebo zacituje Jindřicha Honzla, ale opět jen velmi zkratkovitě. Mohlo by se to zdát jako závažným nedostatkem, Froněkova práce však nesměřuje k sémioticky vyčerpávající akademické práci, nýbrž je pečlivě strukturována dle empirických pravidel - od pozorování a analýzy určitého jevu přechází k jeho praktickému využití ve vlastním tvůrčím divadelním přemýšlení a konání. Dalo by se namítnout, že si autor vybírá jen to, co se mu – řečeno s nadsázkou „hodí do krámu“, tu použije báseň Ernsta Jandela, tu scénickou poznámku Bertolda Brechta, jinde pak vytrhne kousek z textů Heinerja Goebbelse. Systematičtěji se prací linou pouze citace vedoucího práce, režiséra Jiřího Adámka a umělce a uměleckého teoretika Jiřího Valocha. Jistá eklektičnost však není na škodu, ba naopak – podpírá velmi trefně vlastní úvahy, které jsou často inspirativní

a podnětné právě i na sémiotické bázi (fonetika versus sémantika, percepce divácká versus čtenářská, proměnlivý znakový systém atd.)

Druhá část je pak věnována zevrubnému popisu vzniku klauzurní inscenace *Closed in Captions*, a to včetně slepých uliček, které zkoušení přirozeně provázely, neboť cílem skutečně byla divadelní laboratoř, což je sousloví často omílané a vyprázdňené, nicméně v tomto případě si troufám tvrdit oprávněné. Ač jsem klauzuru viděl pouze ze záznamu, je v kombinaci s touto prací očividné, že šlo o výzkum teoretických interakčních principů v praxi, tedy určité myšlenkové experimenty zde procházely jevištním testováním.

Froňkovo divadelní přemýšlení je podnětné, hnané touhou poznat či objevit vlastní divadelní jazyk. Jednu z možných platforem pro jeho utváření a budoucí rozvoj naznačuje v samotném závěru, kdy skrze určité dekonstrukční formální herní postupy nalézá autentickou tvůrčí svobodu a zároveň přesvědčivě dokazuje, že autorské divadlo nemusí vždy začínat u definování tématu. Naopak – detematizace procesu autorského hledání a soustředění se na formálnější přístup může ve výsledku vést k organicky divadelnějšímu tvaru, který – navzdory nebo díky textové složce – nepotřebuje naraci a ani vzdáleně není napojen na „literárnost“.

Práci jednoznačně doporučuji k obhajobě.

Otázky:

Můžete si vybrat jeden z experimentů, ke kterým v práci odkazujete a více ho rozvést?

Vzpomenete si ještě na jiné pokusy z první nebo druhé poloviny 20. století dekonstruovat a zcela nově skládat komponenty divadelního díla?

Které principy z klauzurní práce *Closed in Captions* byste chtěl dále rozvíjet?

Návrh klasifikace A, B, C, D, E, F (bude doplněn v průběhu obhajoby):

Datum: 30.5. 2022

.....
p o d p i s